Szereda. 34. Szám. Aprilis 20-kán, 1859.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Megjelenik e lap minden Szeredán, Pénteken és Vasárnap. Előfizetési ár: minden ex. le portahozatalával, a kik kiadó hivatalához czímzendő levelekben. Ára évnegyedre 3 ft 15 kr, félévre 6 ft 30 kr, évre 12 ft 60 kr ut pénzben.
A lap szellemi ügyeit illető kiadmányok a szerkesztőséghez utasítandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:
A Szenbegyhalászatban, a Kendefi-házuál, 487. szám alatt.
KIADÓ-HIVATAL:
A Kiadópuczolban, STEIN könyvkereskedésében.

Hirdetések minden négy hasábos egy sor után 7 ujkrért kiadattatnak; folytonos hirdetésnek illő per díszeszletik. Mindenik hirdetésre 30 ujkr bélyegdíj előre befizetendő.
A lap anyagi ügyeit érdeklők: n. m. előfizetés, hirdetések, reclamatiok szt. a kiadó-hivatalnak utasítandók.

(D) **Szemle.** Viharos éjben egy öreg ur kiküldé szolgáját, hogy nézne ki az ajtón minő zaj s idő van? Az álmos fiu az ajtó helyett az étszekrényt nyitá föl, s annak mélyébe nézve hosszasan, visszament urához azon hirrel, hogy nagyon sötét van, s a levegő is olyan csodálatos vaj és sajt szagu.

Igy vagyunk most a politikai időjárással; tán midőn az időjárást nézzük, csalajtókra nyitunk, vagy tán csak azon körülmények vagynak feltárva szemeink előtt, melyek a harczi készülődéseket mutatják, de annyit mindenki érez, hogy a levegő olyan csodálatos puskaporszagu.

Ha olykor bőkeszélok lendülnek is meg, a lapok nem hisznek annak s kercsik a háborus jelenségeket, hogy azzal vagy közönségüknek kedvesked-jenek, vagy annak félelmét áldozatokra fokozzák. Mindenesetre feltünő jelenség, hogy a harczias és kilivó hirek sokkal kelendőbbek, s Európa amnyira ingerült, hogy ha a béke kihirdetve lesz, még akkor se fogja elhinni, mert oly nagy a válság, hogy megnyugtató békét már feltalálni alig is lehetne.

De mintán Európa legnagyobb részében a képviseleti rendszer hiányában a véleményeket inkább csak egyes szerkesztők nézeteit visszatükröző lapokból lehet kivenni, azóta nem lehet tisztán kitudni, ha vajjon a lapok hangján uralkodó harczias szellem a népek szivében gyökerezik-e? A nép véleménynyét inkább csak oly irodalomból vehetni ki, hol tudjuk minő lapok a parlamentben minő befolyásu pártokat képviselnek, s így azok a közvéleményt elfogadható tekintélytyel tükrözik vissza, mig a franczia lapokból csak annyira következtetünk, hogy a császár maga harczias, de a nép hangulatát azok után meghatározni nem lehet. Ez egyik nagy hátránya a despotikus rendszernek.

Nekünk, kik az eseményeken kivül állunk, azon szerep jut, hogy az eseményeket minél jobb elemezésel és elfogulatlanul jegyezztük fel, szóval, hogy lapunk az európai lapok hangulatát tükrözze vissza, s a felmerülő kérdések körül tájékozást nyujtson.

Ilyen kérdés most az általános lefegyverkezés kérdése. Legelőbb a békeremény egy congresushoz volt kötve; az után következett a congressusra nézve azon föltétel megoldása, hogy az előlegesen elismeri-e az 1815/6-ki alapszerződéseket, mint a mi nélkül Ausztria azon congressust el nem fogadhatja. Ezen kérdés fejtése közben mind Franczia ország, mind Piemont, mind Ausztria oly fenyegetőleg kezdett fegyverkezni, hogy egy congressus már-már csak a fegyverek nyomása alatt történhetett volna; ekkor ónkint állott elő Ausztria azon követelése, hogy Szardinia szüntese meg kilivó harczkészületeit; de lehetett-e itt vége a kérdésnek? lehetette-e fegyvercit Szardinia, midőn a szomszédban Ausztria harczkészen áll? tehát ujabb indítvány szerint vissza kellett volna vonni a két utóbbi hatalomnak hadsereget tiz mérföldnyire a czélektől; de megint lehette volna ezt Ausztria, midőn Franczia ország nagy hadi erőt tolt el az olasz föld felé? Ebből igen természetesen folyt azon ujabb követelés, hogy mind valahányan vannak Franczia ország egy ütőt lefegyverkezzenek. Igy mind nagyobb-nagyobb hegy emelkedett a mostani állapot és egy congressus közé. Most az a kérdés, a mihez több lap reményt nyujt, fog-e teljesíttetni az általános lefegyverkezés; s szolgálhat-e az valami biztos gyógyszerül a kérdés sebjeire?

A lapok egy része azt hiszi, hogy a lefegyverkezés el lesz fogadva; de mi az egész eszmét igen rugaszkodottnak találjuk, s megvallás, hogy gyakorlati értelmét fel se is foghatjuk másként mint csak úgy, ha az egészet egy tisztességes ürügynek tekintjük arra, hogy a már szinte harczkész sergekre szükségelt nagy kiadás alól a congressus tartama alatt biztositott béke által feloldoztassanak néhány hétre az illetők. Ez tehát a kérdésen nem sokat változtat, sőt még egy kis szabad időt enged arra, hogy a még nem egészen kész fegyveres hatalmak a békeláb szerint egy sereg fegyvert és tölteányt a talán corvetteket és ágyukat készítsenek, a mely fegyverek alá az egy időre szétbocsátott fiatalságot nyiu nehány nap alatt összevonhassák. Melyik hatalom foghatná ellenőrizni a másnak hadikészületeit a gyárakban, s a hadminiszterium titkos kabinetjében? A békeláb-ráállítás látszata igen könnyen összekapcsolható a legerősebb titkos harczkészülettel, midőn a vasut rópitvén az embert és hadsereget, többé nem az összevont nép sokasága, hanem a hadiszerek s szükségletek gazdagsága teszi a harczkészem lételt.

De miálatt a lefegyverkezés lehetőségéről s következményeiről okoskodunk, egyszerre jön a „Morn. Post" után azon sajátságos hir, hogy Ausztria még Szárdinia lefegyverkezését se követeli többé, a kész rögtön a congressusban részt venni s határozatainak magát alája vetni.

Midőn e hirt láttuk, azt vagy hirlapi kacsának kelle tartaunuk, vagy feltesznünk azon kérdést: mi birhatta Ausztriát ily gyors változásra? a megrémilés-e vagy egy gyors és sikeres szövetkezés a porosszal, némettel, angollal?

Ausztria magatartása természetesen az utolsót sejteti, s ugy látszik a fennebbi látszó engedést azon feltétel mellett tette, hogy a nélkül szövetségi hadsereget mozgóvá tétessenek, a minthogy már a lapok azon feltétlő hirt is hozzák, hogy a Rajna mellett 200,000 fóre menő szövetséges hadsereg felállitása határoztatott el.

Tehát ha lefegyverkezés nem lőn, lesz egész Európában egy nagyszerű felfegyverkezés. A német nagy elem kormányai a helyzetet nem vették tréfára, a mit ugy látszik Napoleon előre belátott, ezért kivánta hivatalos lapjában biztositani Németországot barátságos hajlamairól, a mit azonban a Bund ugyláttszik nem fogadott kész pénz gyanánt.

Mi minidig reméltuk azt, hogy a porosz előbb-utóbb Ausztria mellett állana, s maga után vonhatja az angolt is — s éppen azért mind valószinübbé válik egy világháboru.

Nem tudjuk, ha az események sötétébe egy szóba, vagy pedig egy löporszekrény ajtaján nézünk-e át? de annyi való, hogy a léget még mind szerfeltt löporszagunak találjuk.

Legujabban április 15-ről sürgöny utján jött hirek csak inkább érezteik a löpor szagot, ezek szerint ugyanis Ausztria határozottan megtagadta a congressusba lépést az általános lefegyverkezés nélkül; a franczia lapok hangja pedig azt mutatná, hogy Napoleonnak czéegában sincs lefegyverkezni. Angol lapok a háborut kiverülltelennek tartják már, Poroszország czak akkor lépnék fel Ausztria mellett, ha czzel, mint a német szövetség tagja, lenne köteles, vagy is ha Ausztria német tartományai lennének fe-

KIRÁNDULÁS BRUSZÁBA,

írta **Orbán Balázs**-tól.

(Folytatás.)

Midőn elhagyiuk Demirdastl, a nap már leütuni szokott, s ugy szólva egy ütésre, egy ütefeldt sugár kaczérkodott még az ősz Olymp homlokán; de ez is mint félénk szüz, anyja intő szavára hamar eltünt, s a hold halvány sugárral győzelemtisztan terjedtek el a vidéken; mi elragadtatva bezegrattak fazadt tovainkon, a Niluferen egy sok ivu régi hidon átvonulva, a brusai tér festői eper berkei közöttt találtuk magunkat. Ezeknél valami sebbel, valami abrándszerűbbet — kivalóban ugy a hold szint vagárszalatott elárasztva — nem tudtak képzelni; mindenütt csergedező patakok, a távolban a tevekarvánok kolompszenje, a dió és eper fügasok nyilatain fel-felcsiklott Brusza abláskirálytása, mintegy nagy tábor messze elterjedő örtuzei. A lég ezüstszínű volt, csak néha-néha sohajtja el magát Eolus, melyre a fák levelei megrezzenek, miatta egy hosszas nyugodtre lélekzetet vennének, s mind czek felett mint néma ór, jéghideg hallgatagságval emelkedik fel a havas nagyszerüségében, az örökkévalóságot jelképezvén; 10 órakor értünk Bruszára, hol egy jó barát s jó szivu szállodaban szállottunk.

Brusza vidékének történetét egész a mythos korág viszik fel. Az argonautak mesés expeditiójának korában Bebricya nevet viselt s a behrycienek élő lakatott, kikinek egy hős királyát Amyaint Nemptun és Melia nympha fiát, Polluxegy par viadalban legyőzte. Ennek kivétkeztében a bithynaiak elüzték; a vad a rablásbol élő oslakokat, s országokat elfoglaltak; saját királyai által kormányoztatott, s hogy már I. Prusias alatt, ki sánta melléknevet kapott, jelentékeny czegy volt, kitetsik abból, hogy I. Athaléval Pergamo királyával, s a hyzanczai kösztársasággal hadakozott, 200 K. e. viszszavette a galokat, s szinte nem sokára Heraclea ostrománál kapott sebben meghalt, s kivette fia II. Prusias, ki 192—148 K. e. uralkodott, alatta keresett és talált menhelyet Hannibal a legyőzött afrikai hős, a Pinios szerint a régi a varost, melyhe nagylelki gazdája (Brusias) nevét örökité; Hannibal segítségével vette meg Eumenus pergamoi királyt, de Roma nem tudta elfeledni, hogy kénytelen volt porba hullni, s kegyelmet rebedt Carthago nagy fia élott, ezen megalázatlását meg kelle hogy bosszuja; s eljövének Romai követei, hogy Hannibal kiadatását követeljék; Brusias fenyegődzéseikitől megijedve ki akarta adni, s Hannibal egy mérgepohárt üríte ki, hogy e boszu nemtelen üldözése elől menekuljon, s most haba kercsed sirjátt; lloma, ki eljöve, hogy a körmeveszett oroszlánnak kiadatásaiat lleszze, kit még mint fölöndúlto menekültet le nem szenvedhet s szinjával meg a siron tül is üldözte s siremlékét szétháanyatá. Brusias azután Rómába volt, hogy szövetséget kösson a köztársasággal, visszatérve Pergamo ellen harczolt, de egy ha II-ik Nicomedes által támasztott forradalomban saját fia által megölelett.

A mytridatesi harcz alatt Brusza már jelentékenyi város volt; Lucullus eyicusi győzelme után Triarius ostromolta s bevette; a római birodalom megoszlása után a keleti császárok uralma alatt volt. Több czászár látogatta meg fürdőit s Constantint egy veszélyes betegségből gyógyitá meg.

Elkezdődött a népvándorlás, Ázsia belsejéből előtörtek az elvénült Európát uj alakba öntő erőteljes népek; 941-ben Seifed Devled — a Hamadán csalaiból — elfoglalta egy évi ostrom után Bruszát, s annak daczoló falait lerombolta, de a görögök csakhamar visszafoglalták s felépitek.

Andronic Comnenus egy maga előidézte forradalom legyőzése után kiszámolnyoltá azt, Bizanczczal egyszer Brusza a latinok kezébe esett. Thodor Lascaris az iconiumi (koniai) szultán segitségével visszafoglalta sogora Comnenus Sándor számára, de csakhamar ra megjelent Burn Brachaux a Laskarisnal a brusai terén találkozván, szerjelt szétvetve; de a lakosok hős ellentállásán megtört a latinok vitézsége, s hosszas ostroman után kénytelenek voltak visszavonulni. Az 1214-ki békekötés értelme szerint Brusza a Lusbirnak kezében maradt egészen a törökök megjelenéseig.

Brusza az osznán birodalom bölcsője lévén, egy ily kivonatban érintenj fogom a Törökbirodalom kelletkezés s kifejlődési korszakát, egy futólagos pillanatot vetve ezen egykor hatalmas Europa rettegte s most szétbullának indult birodalom történetének első phasisára; az Brusza történetével szoros egyféggésben van, ezen város lévén azon szabadság, honnan kisugárzott minden irányban azon bámulandó gyorsasággal lejlődő hatalom, mely egykoron a felvilágnak osztá parancsait; ez, reménylem és hiszem, az ujabb fejlődésben lesz, mely hatalmát az anyagi erő, az okoljog alapján a nepkre erőszakolta, melynek ellentállhatatlan ozönvizébe belefult a népek szabadsága; ez utolsó felvonása vala a népvándorlás szomorú drámájának. A polgárosodás mindenféle terjeszthjőtékony vilagosságát, s ez ledönté s ledöntendi azon valaszfalakat, melyek ugyanazon nemzetet különböző czaskóra oszták fel, s egyikek érdekei a mákszkval ellentétbe hozatván, ugynazon nép kebletben a vszzálkodás és szolgaság magyót szórta el; talán itt az idő, midőn Ázsia titokteljes ismerellen tájaiig ehatoland a mivelteség, a vasut, a telegraf kinyitandja azokhak ismerellen vidékeit, a polgárosodás odai is kiterjesztendi világosságát s a kóbor népeket az eke által a földhöz kötendi, s akkor nem leend népfelesleg, melyet Ázsia Európa tájaira csapolta s mindenut romboló vizözönként, a Dzsingisbkhanok, a Tamerlánjaik, a Szulimánok s Sándorok, a napoleonok kora lejárt, nem hódítás hanem emancipatio korunk jelszava.

De térjünk vissza felvett tárgyunkra, az osznán nép történetére.

Midőn Dzsingiskhán a Kurismis birodalmat, azon halmas néplánczolatot, mely megkisértő Ázsia fergeteget feltartóztatni, útgázolta, Szulimán Shah (a Khorasanbol való Kajajos fia, az oghusok nemzetségéből, melyével Bizánczi mellett keresett menhelyet, innen Armeniaba vándorolt, körül-belül 50,000 lelket számlaló törzsével, a mongolok visszavonulta után visszavezetendő vala népét óhonába; de midőn az Eufrátot Dzsuber várnál átgázolnak, lesselt helyváról s a sebes folyó hullámai elragadták (sirja ma is látható az Eufrát partján, s türk mezár, török temetőnek hivatik), a fönélküli törzs tüb részekre eszlott fel.

Egy része Szunkurtekin és Güntoghdi, Szulimán shah időés fiainak vezetése alatt visszatért Khorázsánba, egy része Kis-Ázsia keleti részében maradt s a kóbor turkománok ősatyja lett, 400 czalád podig Dundár és Erthogrul, Szulimán shah más kéi fiának vezetése alatt nyugatra vonult, Alte-Éddin a koniai (iconium) szultán birodalma felé; útközben két egymással dúhösen csatázó hadsereget találnak Erthogrul, a lovagias lelki fünök (Dundár az úton elhalt) a nélkül, hogy tudná mifelo hadsergek azok, rögtön elhatározzá a kisebb számut segiteni, a mely ezen varatlan segitségben fölvett győzelmet arat ellenein; csak a csata után tudta meg Erthogrul, hogy ismeretlen szövetségese Allah-Éddin, az iconiumi szultán volt, a melyet pedig egy lovagiasabb czélja vezetett a kóbor népeket az eke és

(Folytatjuk.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca

nyegetve. Az angol kormányt a közvélemény kényszeriti neutralitásra, Oroszország pedig mitsc akar tudni egy Napoleon elleni coalitioról.

Bukurest, április 9-kén 1859. — (Kuza élénkége, pénzszükség, ongyülkosságok.) Hic fuit Matthias rex, comedit ova sex. Lehetetlen, hogy eszünkbe ne jusnak e szavak, midón az uj fejedelemról szállongó mesénél mesésebb híreket, imitt-amott elheszéltetni halljuk, oly véletlen jelenik meg most a kaszárnyában, majd a fogházakban, a mészárszékeben, kenyérsütőkben, s tőbb mint ilyen helyeken, hogy az illetők azt se tudják fejökön vagy lábokon álljanak meg előtte. Megmarad ó uj székben vagy nem, e nem az én bajom, de hogy ide ilyen forma erélyes ember szükséges a dolgok élére, ez tagadhatatlan. A ki tudja, hogy mennyi húzás-vonás, csalás és lopás menyen itt végbe elkezdve a sónak és húsnak okánkénti árulásától fel a legmagasabb dolgokig, annak ha jó szíve van, lehetetlen hogy a népnek egy igazságos Mátyást ne kívánjon. Kuza pár nap óta ismét itt van. Elmenetele és visszajövetele is annyu katonásan frissen történt; előtte azonban már bejöttek volt a kicserélt moldovai katonák, kiknek tisztjei már egészen elfrancziásodtak. Annyi a veres sapka mindenfelől, hogy akár Párisba képzelhetjük magunkat; ugy látszik, hogy nagyon elégültek a veres sapkával. Mikor a moldovai katonák megjöttek, az idevalóknak a feleslatinnal nagyszerű vendégséget csaptak. Ugyanecsak volt kelete a bordák tartalmának és a Hóra-tánczunk. Most már az ágyuk is megérkeztek, a mi se tőbb se kevesebb mint egy üteg. Bár csak eltudnák riasztani azt a rettenetes ellenséget a minek neve „nincs pénz.“ A bukások napi renden vannak, s pedig oly házak, kik eddig ezeren lesznek szerencsétlenek. A diván minden erejét megfeszíti, hogy a bajon segithessen valamiskét. Igy például az arendásokra nézve azon kedvezményt hozta, hogy több apró részletekben tegyenek eleget kötelességeiknek. Az árendások magokását meg tavaly magokná a vermet, az előbbi összegnél kétszer-háromszor tőbbet igérvén a birtokosoknak, mit azután, nem lévén a multt összzel semmi kivitel, nem teljesithetének. Memnyire haladt itt a pénzháiány, megitélhetni abból, hogy a diván kötvényeik minden vá-tót, adósságlevelet három hónapra meghosszabbitatott ilyes valamit más államok is tettek, ugymond a hivatalolap, midón oly nehéz körülmények közé jutottak, s dieséretére válik a kamarának, hogy ezt egyhangulag és önkénytesen megszavazta. Ugyancsak az „Annuncitorium“-nak távirdátak Konstantinápolyból, hogy Laland a francia követhelyettes az olán-moldovai követekel fényesen megvendégelte.

Városunkra visszatérve, nem mellőzhetem el szomoru áldozatjait, az ongyülkosokat, a mostani pénzkirálynőset, mi ha sokat tart még szinte mindennapiva lesz. — Nem tudom, oda dálni nőkönt szoktak eltemetni az ongyilkost. Itt a protestánsok annak rende szerint a temetőbe teszik be őket; de az orthodoxok tőle minden szertartást megtagadnak, sőt azt se engedik, hogy a temetőbe tétessék. Történt, hogy egy oláh pap fia főbe lőtte volt magát, kit a keserves atya, hirünk nélkül a mi temetőnkbe (reformáltak) a mint itt nevezenk — a nem keresztyének közé temetett; mi azonban abban hagytuk az egészet. Nyugodjék szegény békével, halottjaink mellett. Az élőkért pedig, kik ezt reánk nézve mintegy gúnyból tevék, nem szününk eként imádkozni: „Atyánk! jöjjön el országod.

r. l.

Ujdonságok.

(Pálinkaitalok következményei.) Szamosfalváról tudósítanak: hogy folyó hó 13-kán este egy oláh Kolozsvári jól felpálinkázva magát Szamosfalvára ment, s a Szamosban még egy fertály pálinkát felhajtva, fejét az asztalra bocsátá s órákre elaludt. Másnap szintén e koresmában ismét egy ember halt meg. Ugyan e nap este egy öreg juhász hasonlókep e korszomába jó, leresszegyik, hozzanemve az ajtószőkőben megdől, meggörbed; fejét tenyerére, ket karát térdere fekteve elaludt látszott, ily állapotban neje a szobába akarta vinni, azonban érintésére az ember halva rogyott össze.... E halalesetek élőbizonyságai a pálinkaital káros hatásának.

— Egy pusztakamarási rejtezetesztő gazda arról ellesik, hogy az ugynevezett repcze-bogarakat, melyek sokszor az egész terményt tönkre teszik, sikerrel azáltal puszitja ki, hogy midőn azok reggel korán egy körbe összegyülve vagynak, a mi kora reggel es vizszerű zezés időben mindig megtörténik, akkor azokat eltapostatja, s igy ismételve ezen műtétet, csakhamar terméynét a kártevőnő fergektől mindig sikerul megmenteni.

— Zajzon (brassói kerületben) életrevalóságunk szép jeleit adá. 1856-ban — mint a „V. U.“-nak onnan irják — „az iskolát, iskolai könyvtárt és pompás tanitói lakot állitott. 1858-ban eltörölte az oly káros kifolyással divatozott költséges halotti torozást, a mely által a köz és egyházi jövedelmek szaporitására utal tört, turfozván az ebbál hátramaradottai bizonyos összeget fizetni, melyet mindaddig megbontani nem szabad, meddig a tőke 1000 pfta nem nő; de a tőke akkor is megmarad, s csak kamatjával rendelkezhetik egy részben az egyház, másrészben pedig a falu közönsége. Ugyanez évben községi magtárt létesitett, melynek tiszta jövedelmébül 5 évi alatt egy második tanitói állomás van biztosítva. Az iskolai épületet ujonan kijavitotta. Közelebbről pedig elhagyozta, hogy hősvétra a 2 kis harang mellé egy nagyobbat helyezzen, hiszen diesőségere, ki a haladásban nyujtson ezutánra is segedelmet a lelkes közönsége, melynek jó példáját ne csak Bácsfalu és Türkerecz kövesse!...

— Torma Károly hazánkfiát az épitészeti emlékek fontartassára alakult bécsi központi bizottmány levelező tagjává nevezte ki.

— A „V. és V.“ lapok melléktetji szétkülді a pesti és bécsi levegőnyelve márczius 31-ig tett nevezéseket. A mint a névsort látjuk, Erdélyből csak két nagy jelenlétezik, ugy a gr. Teleki Domokos ömlga, ki Radamans ménjével a 200 aranyas pesti díjra és a 600 aranyas csiszárdíjra versenyezet a pesti; és a bécsi 3500 forintos polgár-díjra és a 600 aranyos második csiszár-díjra a bécsi versenyben; továbbá ns Tisza László ur Vicar of Wakefield ménjével, a pesti 200 aranyos, a Hack Stakes, az asszonyságok és a 100 aranyos Szécheny-díjra a pesti versenyen. A pesti versenyre összesen 52 lejelentés történt, 64 ló van nevezve, melyből 30 Magyarhonban van felnevelve.

— A „Nővilág“ jeles tollu levelezőnője Brüszszelből irja, hogy ott, sőt Párisban is utóbbi időben a fényüzéssel tetemes az alakitó hagytak a nők, jelesen a fatalabbak. Legszebb fényüzési czikk, melyet a hermészetből nyerünk, a fatalosz, melynek hatását a müipar által czélszerűbb drága kelmek ugy se sokat emelik. A szellemdus ironó nemi aggodalmát árulja el a feletti, hogy a magyarok közt éppen most e szomoru napokban a fényüzes emelkedik.

— A „Holgyintár“ egy m.-vásárhelyi levele azon hirt hozza, hogy némelyek b. K. Gábort akarják volna a „Kozlony“ szerkesztőjének a mostani szerkesztő mint főmunkatárs kopse mukódése mellett, mit azonban ez utóbbi nem fogadott el. Hatarozottan nem tudjuk, hogy ezzel az ezen tervről semmi legkisebb tudomásunk sincsen, s nem is volt.

— Nemzeti szinház. — Auer Lipót hargvesenye. A szépreményű haltat müvész feltünő könnyüség és biztosággal kezeli a nyirctyűt. Harom darabot játszva kőzteszes kőzött. Azonban leginkább az „Eljen csárdás“-sal indíta tapsra a honszöget, melyet ismételnie is kellett. Singer Rózsa és Mezei kőzben egy-egy magándalt énekeltek, sikertelejsen; a felhivó tapsra első meg egy népdalt is dalolt. Az egészet „A fehér Othello“ eltőzte meg, melyben Komáromi (zelid) tünt ki leginkább.

Április 15 Baráti S. jutalmul: „Hunyadi L.“ A jutalmazott (Gara) koszorut, s a koloszvári közönségnek a jutalmazottnak (ragyogó kitüntetési elismerése jelét egy gyürüben kapá meg. Ez alkalommal Egedi M. a kőrhegedű hosszú ideig meg koszorut tőle se vond meg. Az előadás sikerult. Follinusz (B. László) mint e sz erepben mindig, ugy ma is kiváló szépen énekelt. A szinház szordulig tele, a bérlőszünetek tultvit hosszuvá tevő szünetek.

Szombaton, április 16-dikán adatott: „Majlát Margit tragoedia 5 szakaszban, Gajzágó Salamontól. Igen kiváncsak volnánk látni e müvet, azon előzmények miatt, melyek a szinházi igazgatóságot arra szánták, hogy e darabot a bécsi, teljesleg alkotmányszerüitelen eljárásara szolgált okul; a mennyiben az intendentura, mely arra van hivatva, hogy a szinházat igazgassa, annak a birói vélasztmánynak, mely arra van hivatva, hogy a szinházban beadott darabokat megvizsgálja, meghazudottá fellogását, s minden miniszterium változás okul autocratai tekintélyével sajátfejüleg kimondá; hogy ez a dráma nem elfogadható. Csodálkozunk, hogy a választmány rögtön kezdjük hanyt nem tette, vagy a pesti szinházpártolóinak nem hivatkozott; mert ha ama publicum elütte, hogy ott a „Szép juhász“ s más ily badarságok szüne kerüljenek, bizonyosan Gajzágó főnnebbi müvét is mellőnyölta volna. Ezzel nem lévén jóllehet, hogy a szinházban beadott darabokat mindig ugy abból minden a mi valódi tragikum, hiányzik; az csak a czig héja, melyben a czig maga nincsen ott, például Majlát M. jó egy bosszulló nőnek, Czinnata jó egy gazembernek; de a kik a tragoedia eszméjét boldhiteinek, Báthori Boldizsár, vagy nége, vagy czióre megértik vagy nem eszközöltek; Zsigmond pedig egy mégy Czinnatánál is nagyobb gazember, s a fölött gyáva czélegő; s ő ki a historia szerint Sinnát roppant diadallal megverte, e tragoediában örjult gyávaszüggal retteg a legyilkoltaktól, s szépen azon percben, vázza szépen, midőn az a czig elfedésére, hogy ő az; s az ember jelenczenek kőzmamora télektanilag elszokta temetni az emlékezetet, ily hibás azon jelenet is, midőn Majlát Margittnak azon rémületes perczben, midőn kedvesei elfogatnak, s midőn a vérengző szarnok verebei borzáldyt gérjegesség nyargunak Kolozsvár szinházban is a Szalánczi is az elfogatás vár; az öreg Szalánczi az uteza kőzepén hosszas declamatiót tart — egykori szerelmőkről, sőt ott a piacz kőzepén ösze is ölelkeznek és csókolőznak; a mi szakaszok nyomja vilag, mert az utolsó napszaszon szem tenne meg a piacz kőzepén, anyuival keveské fjuné; kit habár meg a fiatal Cseszlezkiczik is csak per „Margit“ szőlit, de mint hazánk legnagyobb oligarcha nőjet ismerünk. Az udvari etiquettére nem sok figyelem van, s ő Bocskai a fejedelmet az országban rendek kőrczion is mindig oszesnek szőlitja, a mi nem megy; az uralkodót meg sajat atyja is czímen szőlitja ünnepélyes alkalommal.—Ily s effele hiba ceg a darabban, de annak fenyoldalát képzei a szép scenirozás, a sok helyütt igen szép dráma-tipus, s a mi ollat e mellett bizonyos hatást megtenni nem lehet; M. M. alka fia holt teste fölött erőtelyes, mig a mű hátteri alkajt jók; vagyis az egész csigahéj czig zománczos, ége szabatos, csak a czigát kellett volna megkapni a compositoban, hogy ez egy derék dráma lett legyen. Ebből azt látjuk, hogy Gajzágó szép tehetsége van arra, hogy a dramát szőlitsa s ő pedig nem csakoly dolog; s megérdemli az előrétérekvést. — Az előadásban szinészeink szorgalmat tanusiottak; Szabó-né ösz. a czimszerepben kitüntette magát, s mint jutalmazott, koszorukat kőszönhetett meg.

Megjegyezzük végül ezen mürc nézve, hogy politikai iránya a nemzeti önérzetet sérti.

Vasárnap, ápr. 17-kén. A Nugent ezred zenekara hangversenye, két szakaszban. Az előadást a zenekar „Ilka“ nyitnyával kezdte. Utána Singer Róza Mezeivel párban énekeli „Belizár“-ból; Follinusz nő Dózsa D. „Szép országom“ czimű kőltemenyét szavalta; Follinusz és Egedi M. népdalaikkal a kőzönséget szép izbeli kihívó tapsra s ismételtetésre hevité, mely alkalommal Egedi M. Petőfi „Ez a világ a mi nagy nagy“ czimű dalát énekié, megujult tapsa de szőlitva kiséretében. Ferenczi Iza „Don Sebastian“-ból énekelt, szép teljes hangja tetszésünk vszhangzott. Baráti és Singer „Őrdög Robert“-ből kettős dalokat. Mindezt „Ilmek Magyarhonra“ abránddal zárta be Auer Lipót hegedűje. A fiatal müvészünk válaszításhani tapintatosságert dicseretet érdemel. Meglepő ügyességgel is játszott. A kőzönség rendkivül meg vala hatva, a tops illőig egy ismert ösdallam előhangjiva tört ki, oly erővel, hogy sokáig egy hang se hallatszott a zenéből — s bár az egész csak variatio volt, vegeztével az ujrázó hangok és a kőtetszés tapsai ismét folyharzsnak s Auernek másodszor is kénzébe kelle venni a nyirctyűt ... A kevés számu kőzönség nagyon felvidulva távozott, a mi a Nugent zenekarnak bizonyára dicseretére vallik.

Pincziúr. Nagy-Enyed. Márcz. 31. 1859. F. év január havában bevitetett 380 ausztr. mérő buza: 840 a. m. eleczy; 555 a. m. rozs; 58 a. m. zab; 1260 a. m. törökbuza; 42 a. m. tonkolyv; 20 a. m. alakor; 10 a. m. pityókа; 2 a. m. borsó; 17 a. m. pasuly. Fehr. hóban 435 a. m. buza; 72 a. m. eleczy, 295 a. m. rozs; 106 a. m. zab; 2275 a. m. törökbuza; 15 a. m. tonkolyv; 9 a. m. alakor; 43 a. m. pityóka; 5 a. m. borsó; 53 a. m. pasuly. Márcz hóban bevitetett 1060 a. m. buza; 1380 eleczy; 755 rozs; 105 zab; 3550 törökbuza; 53 tonkolyv; 40 alakor; 59 pityóka; 5 borsó és 1,9 a. m. pasuly. Márcz. hóban közép ár szerint volt egy a. m. buza 1 fl 71½ kr; eleczy 1 fl 0,4 ½ kr; rozs 2 ft 30½ kr; zab 1 fl 36½ kr; tonkolyv 1 ft 7 kr; törökbuza 1 ft 34½ kr; pityóka 1 ft 15½ kr; egy mázsa szénа 1 ft 44½ kr, s szalma 95½ kr; egy pár ökör 226 ft 54 kr; 138 ft 2 kr; egy tehén 45 ft 18 kr — 31 ft 32 kr; ökörhöz párja 30 ft 66 kr—26 ft 46 kr; tehenhőr pária 18 ft 90 kr—14 ft 76 kr; egy font gyertya 42 kr; egy font marhahus 8 kr; egy ölfa 9 ft 45 kr.

Politikai hirek.

A congressusra nézve csak annyi vigaszlatót mondhatni a beke szelid barátjainak, hogy a diplomatia még folyvást verejtékezik azon békefoldozó gyülésnek létesitésén; mint vigaszlató lehet a csüggedező családra nézve, ha kedves betege iránt az orvosok még mindig csillogtatnak egy his reménycikrát. Ha azután mégis kiadja lelkét a sokat gondozott betteg, akkor, is lemmarad még egy idős igéret: a siron tul meglátjuk egymást. Igen, a congressust is meglátjuk majdj a siron — a háboru sok sirján tul összegyülni, s a csatak utáni napon sokkal gyorsabban végezni, mint a háboru előestéjén csak kezdeni is lehet vele.

A feltételeket lassanként leteszik, valamint az alczákat is, melyek alatt egészen más nemű feltételek volnak elfedve, s a békes megoldás helyébe lépnek a n. sándori kardok, melyek a gordiusi csomóval kurtán szokták végezni. Ennyire még csakugyan nem volnánk.

A kölni lap szerint az europai ugy állása jelenleg ez; Ausztria a 4 nagyhatalom komoly felszólitására, hogy a congressust megtolja, azt valaszolta, hogy részéről annak egyberjülését semmi sem gátolja, ha az általános lefegyverkezésére mástól is ráállnak. Megmagyarázta azonban, hogy a kifejezés alatt nem egyedül Piemontnak, hanem egyszersmind Franczia orszagnak is lefegyverkezését érti.

Közbenjáró „Indépendance“ szerint igy áll a dolog: A közbenjáró hatalmak kéréssére — Napoleon császár ráállott, hogy feltétlenül nem utasija vissza a bécsi kabinet kivánatát, mely Piemont előleges lefegyverkezésére a congressusban való részvétere nézve conditio-sine-qua-nont csinált. A császár tehát ezen kivánatra oly ellenjavaslattal felelt, mely szerint ezen kérdés minden más kérdés előtt a congressus elé lett volna terjesztve, s ekkép a congressus egybegyülésének előleges feltétele helyett minden tárgyalásoknak szükségeképeni előmenyévé (préliminaire) vált volna. Ezen kiegyenlitő módot Ausztria nem fogadta el, folyvást vonakodván részt venni a congressusban, ha Piemont előlegesen szét nem eresztí a lombard-velencei önkénteseket, és haza nem küldi az általa szászló alá szólitott jutalékokat. E tagadó válasz a belga lap szerint f. hó 8-kán érkezett Londonba és Párisba.

Ezen versio csupán Piemontról beszél, s Ausztria magaviselete felől a „Journal des Debats“ is ezen version alán mond aprilis 10-ról véleményt.

„Ha igaz volna — mond az orleanista lap — a mit általában beszélnek, hogy Ausztria Piemontnak előleges lefegyverkezését kivánta, a nélkül hogy saját lefegyverkezésébe beleegyezni akarna, akkor habozás nélkül kijelentenók, hogy ezen kivánat elfogadhatatlan, és hogy azt a congressusban részvétlő nő vonakodásnak kell tekinteni. Egyátaljában nem lehetne megfogni, mind joggal s mind komoly okból kivánhatná Ausztria az ő ugyszédjától, hogy az a fegyvert tegye le, mialatt ő maga fegyverben maradna. Ha Ausztria ily eszellenes, s az igazságtal és méltányossággal oly egészen ellenkező feltétel mellett megmaradna, az által minden kiegyenlitést, minden békés megoldást lehetetlenné fogna tenni. A felelősséget legelsőbben hárítaná magára, mert lehetlenné teném a congressust, a háborut kikerülhetlenné tenné. Mi még nem akarunk felhagyni a reménnyel, hogy Ausztria ezt jól meg fogja gondolni.“

— A „Moniteur“-nek Németországnak, vagy is inkább Németországban szóló czikkel Párisban ugy fogták fel, mint biztos jelét annak, hogy a béke fentartása iránt

Iskola Alapítvány Könyvtár Szegedi Egyetem - Digitalizálta: BCU Cluj/Napoca.

már a császári kormány is kétségbe esett. Ezen ünnepélyes fogadást, hogy a császár Németország iránt semmi utógondolatot nem táplál, hallomás szerint Lagueronnière senator fogalmazta, hogy az egyszerűnd a franczia hékepártnak is megnyugtatósul szolgáljon. A felhalvalos lapok a jegyzéket minden megjegyzés nélkül közlik; csupán a „Patrie" teszi hozzá, hogy a német hazafiaság ezen második felhívást, melyet a császár hozzá intéz, minden bizonynyal meg fogja hallgatni.

A kölni lap londoni levelezője határozottan állítja, hogy a franczia kormány parancsot adott a franczia szárd vasutársaság igazgatóságnak, tartsa magát készen 60,000 emberrel szárd levéltére való haladéktalan elszállításra. Franczaország azonban ezért még, ugymond a levelező, nyitva hagyja a kibuvót egy végső alkudozási kiséletre, jinkalyiktoztalva, hogy ezen lépése merőben védelmi, miután a lefegyverkezésnek Ausztria részéről való végleges megtagadásnál fogva mulhatlanul szükségessé lett a szárd hadsereg erősítése, hogy a hadi egyensuly a Ticinonál helyre legyen állítva. A congressusnak egyébiránt — ugyancsak a nevezett levelezőnézete szerint — nem a lefegyverkezési kérdés az igazi akadálya, hanem azon europai biztosíték, melyet Ausztria olasz birtokaira nézve kíván, mielőtt a külön szerződésekről lemondana. Ez iránt folytak a bécsi és londoni kabinet közt bizalmas alkudozások, s e biztosíték árán Ausztria nem csak a legatlók kiürítésére s a szerződések megszüntetését, de az 1815-diki szerződések a megszállási jogra vonatkozó részei revisióját is megígérte. A föltét azonban, ezen merevségében, teljesíthetellen — akár a franczia császár, akár az angol kormány részéről. Anglia védeni fogja ugyan Ausztria olaszországi birtokait, e védelemre azonban magát le nem kötelezi.

Valamint az emlitett levelező, kinek véleményét im közöltuk, ugy az angol lapok is mind harcziasan nyilatkoznak. Az Economist a kormány magyaráselseitéből azt következteti, hogy a legközelebbi napokban határozott fordulatot vár. E fordulat pedig, az Economist szerint, bizonyosan harczias lesz. Cavour grófnak — ugymond — emlékiratában kifejtett következményei nem oktalanok, de Cavour gr. oktalan, ha azt várja, hogy Ausztriát bármi congressus azon követelmények teljesítésére rávehesse. Itt a kard fog dönteni.

A pessimisták száma nem akar fogyni mindamellett, hogy a béke uljának egyengetésén szörnyen dolgoznak. A béke egének tisztulasát nem segítheti elő azon párisi hírtelenek állitott hír se, melyszerint April 8-án Cherbourgba elment volna azon rendelet, hogy az ugyanusaságok első osztálya azonnal indittassék el az Adria felé.

A „K. Z." nak irják: Lafitte ur, a szárdiniai vasutak igazgatója, április 7-én ismét conferentiát tartott a császárral. Katonaság szállításáról van szó a nevezett pályán. Hallomás szerint az igazgatóság már minden intézkedést megtett ahoz. A lyoni hadsereg számára, mint minden sikon lévő hadseregnél szokás, s jót csendőri szolgalatot allitanak. A menchocilli fakereskedőknél 800,000 darab karó van rendelve a hadsereg számára. Párisban egy küszöbön álló hadiktelesönről is beszélnek, melynek száma 750 millió. Azt is rebeszettek, hogy az 1852 óta nagyon megcsökkent párisi nemzetőrséget 30,000-ről 100 ezerre, sőt 150,000-re emelik, hogy az ottani helyőrséget szükség esetében veszély nélkül lehessen mozgatni. A zuávok Bidábban készen tartják magokat a Civitavechiába hajózásra.

A „Gazette de Lyon" megerősíti, hogy folyvást szó van egy táboralakitásáról Belley vagy Culoz közelében. Avignon közelében kell egynek alakulni. Marseilleből már érkeztek csapatok a benszülött afrikai csapatokból (turcos) a honnan Lyonba mennek. Az afrikai három lovas vadász ezred is vissza van hiva Franczaországba, hogy onnan Olaszország felé induljak. Meglehet, mond az „Ind. b.," hogy Algirból egyenesen Rómának vagy Genuának indiljak.

Az „Echo du Nord" irja: „Azon katonai osztályban, mely [illegible]adiszállását Lille ben tartja, e pillanatban nagy csapatozgalom vehető észre. A különböző erős helyekről tetemes csapatok indulnak Páris felé."

A Lyonból és Besanconból Marseilleig egybegyűjtött csapatok parancsnokai hirszerint azon parancsot kapták, tartsák katonáikat oly állapotban, hogy azok az első távirati sürgönyre 24 óra alatt indulhassanak. A benszülött algiri katonákat, egyelőre Corsikába helyezték el, egy porosz lap szerint. Ugy látszik — mond a párisi tudósító — mintha a franczia segédsergek szárazon és vizen, mintegy négy ponton akarnának Piemontba benyomulni.

Napoleon császár nagyon munkálkodik azon, hogy Szardiniát a római udvarral kibékítse; azonban Antonelli bibornokuak ismert osztrák rokonszenvei mellett aligha a franczia törekvések czélt érnek.

Párisban kezdenek hozzászokni azon gondolathoz, hogy a diplomatiai kudzés hnlyett már a jczvő hónap hátborut hozand.

— A válaszlási mozgalom tüze meggyuladt. Nem kösznöi meg majd a jelen tory-kabinet, hogyha e tüzben a szétoszlott pártok ismét összeformak. A londoni city-ben a mostani képviselők Russel l. Rothschild b. sir James Duke és Crauford, mind follépnek jelöltekül, s ámbár a conservativ párt ellenjelöltket léptet fel ellenökben, még is csaknem bizonyosnak tartják a szabadelvű jelöltek győzelmét. Ezek ki is bocsátottak már felszólításukat a választókhoz, s Russel lordon kívül, mind a titkos szavazás mellett nyilatkoztak; Russell lord erre nézve azt mondja, hogy erről hadi határozon a közvélemény. A parlament felosztaását roszalja, ugy szintén a kormány reformbiljét is, és igéri, hogy mérsékelt reformbili pártolni fog. Európai ügyeit illetöleg, a parliamentnek — ugymond — a béke s a nemzet szabadsága mellett kell felszólalnia.

Londoni tudósítás szerint Brentano b. bécsi pénzügynök, Londonból visszatért Bécsbe, miután az angol pénzvilág a jelen válságos időben nem igen hajlandó kölcsönkötésekre. Meglehet azonban, hogy az alkudozások nem körökre, csak a jelen pillanatra szakadtak meg.

— A szárd csapatok majd mind Turin, a Ticino és Alessandria közt vannak öszpontosítva; mintegy 20,000 ember áll első sorban Novara, Vercelli, Vogherа és Tortona közt, a maradékrész hátrább Alessandria és Casale közt, sulyponja a piemonti haderőnek a Pó jobb partján fekszik, mi egyszersmind arra mutat, hogy Piemontnak szándéka, első hadmiveletit a kis hercczegségeknek irányozni. A tábornok jól van szervezve s számos fiatal, képes és tanult tiszthől áll. De nagyon érezhető a szárd hadseregben az oly tábornokokbani hiány, kik magasb parancsnokságokra alkalmasak lennének, és kikhez a seregi bizalommal viseltetnék. Azt hiszik, hogy a főparancsnokság végre is idegen tábornokokra fog bizatni. — Cavour gróf Párisba utaztakor állitólag ily szólt bizalmas embereihez: „Holnapután megtudom, mint állnak ügyeink. Ha a császár habozik, ugy magunk segítünk magunkon. Az aknak mind gondosan meg vannak töltve, s nekem csak parancsot kell adnom a fellobantásra." Hogy a miniszterelnök a császárral értekezte után tüstént egy titkos jegyű sürgönyt intézett Victor Emanuelhez, ez már tudva van. A hírek szerint az előtvasárn állitólag igen jó kedvű lett, s többek közt igy szólt hadügyminiszterihez: „Kitünő tudósításunk vannak, kedves Lamarmora!" Azt mondják, hogy ama sürgöny a congressusra vonatkozott ugyan, de a császár kinyilatkoztatá gr. Cavournak, miké p a francia meghatalmazott oly inditványokat fog tenni, melyeket Ausztria elöreláthatólag soha el nem fogadand.

Piemontban nem csak meg nem szüntették az önkénytesek szervezését, hanem oriási mértékben folytatják, hogy e csapat már 10,000 főre megy.

Nápolyban a király állapota napról-napra szomorubbra fordul; a királyné ez alatt Bécsbe, Berlinbe, Rómába kuld küldön követeket, de a kormány teljesen kiesett a sodrából,ióta — a nápolyi számszöttlek Angliába érkezte alkalmával — azt tapasztalta, hogy a tory-kormánya sem igen számíthatni, elnézve attól, hogy az érintett esemény magában a két szicziliai királyságban is mély benyomást tett.

— A „Preuss Ztg." april. 12-én következő tartalmu irányczikket közöl: Az utóbbi időben nyugtalanság szálltá meg a kedélyeket, mit azon hír idézett elő, hogy a congressus összejövetele ismét kérdés alá jött. A „Preuss. Ztg."-nak mindenestre fel kell tennie, hogy a közbenjáró hatalmak kiséreltet bevégzettekül nem tekintendők. A hírályi kormány éppen most tettily kiséreltet. Ennélfogva, főkép Franczaországnak ismételt behékés érzelmi nyilatkozatánál fogva remény van, hogy a kormány a közbenjárási alkudozások alatt egy lépést sem mulport el, mely Poroszországot azon állapotba helyezi, hogy teljesítse azon kötelességeket, melyeket Németország- és Európához való állása rárovott.

Albrecht cs. kir. Főherczeg Ő Fensége april. 12-kén korán reggel 5½ órakor Bécsből Boroszlón át jöve Berlinbe megérkezett. Ő cs. kir. Fensége a pályaőnél a berlini kormányzó és parancsnok által fogadtatott s kiséretével együtt azonnal a kir. palotába ment, hol Ő Fensége számára rendelt külön lakosztály készen állott.

— Bukurest, apr. 3. Az utolsó napokban foglalkodott az országgyülés a fokszinyi központi bizottmány megalakitásával. Tegnap választ meg annak állnk kinevezendő négy tagját, és pedig Philipesco, Brailoit és dr. Arsakit a jobb, — és Falkoyanot a bal oldalról. Ugyanakkor meghatározá egyszersmind a bizottmány és a semmisitő törvényszék tagjainak fizetését. A központi bizottmány tagjai 1800 aranyat, a semmisitő törvényszék bírái 2000-et, a két elnökök 2400, az első elnök 3000 aranyat kap évenkint. A különben szükséges hivatalnokoknak mind igen jó illendő fizetések lónek határozva. Az okkorig oly jelentéktelen Foksány városa ekkém oly lakos-gyarapodást nyer, melynek jövedelme a 100,000 aranyat meghaladja; minthogy ezenfölül a helyőrség is szaporittatik, orvosok, ügyvédek stb. is le fognak telepedni, ennélfogva várható, hogy e város nemsokára rendkivüli lendületet nyerend. Már egy vasutnak innen Foksányon Jassyig építéséről is beszélnek.

A „Buk. Deutsche Ztg." jelenti: Mársmerve van, hogy ő magassága a jelen viszonyok s többi sürgetőleg szükséges javitások egy idejü életbeléptetése folytán az országgyülestől 8 millionyi hitelt kért, — de hogy a többség a jelenleg működő miniszterek ellen bizalmatlansági szavazatot fejezett ki. A miniszterek ennek folytán beadták lemondásuikat. De ő nga nem fogadta el s a miniszterium hazafiasságára hivatkozott azon kijelentéssel, hogy a febr. 28-ki szavazatnak nem lehet azon sértő értelme, melyet annak a miniszterek adni hajlandók voltak; végre hogy az illető osztályok egész hatáskóre még nincs is tökéletesen megállapitva, tehát ama szavazat inkább a viszonyokra mint személyekre szólt. A miniszterium ennek folytán hivatalban marad és a kamra tanácskozatai tovább folynak.

Ujabbak. — Angol- és Poroszország — mint minden tudósitások mutatják — derekasan neki fekúdtek a közvetítés munkájának, s ha ezzel mégis feltalálnak sülni, tobb mint valószínű, hogy hogyis lehetséges fokig az eddig fennállott teneges ellátsukat elfognák hagyni s a franczia-szárd politikának ellene szegülni. A mint ugyanis tudni akarjak, a franczia-piemonti szerződés titkos czikkei tültérjelnek az olasz reformokon s az osztrák-középaloszországi különszerződéseken; az 1815-ki szerződések széttépése s a lombard-veneczei királyság megháditása ott a végső czél.

Az angol és porosz kormányok közül természetesen az utóbbitól várhatni erélyesebb magatartást; a jelen körülmények közt valódi csapás az angol kabinetnek ingó állása, mely a parlament-felosztató határoztnak daczára se tudja még most is bizonyosan, vajjon a jövő héten a kormánypolczon leend-e. A parlament nélküli kormányzástól való rettegés s a jelen parlamentelti kormányzásnak lehetlenségre nem lehet hogy minden mozgásaikat meg ne kösse. Hogy Angolország már is a maga semlegességéből Franczaországot ellenében ki nem lépett, oka az attóli félelem, hogy egy Anglia s Franczaország közt kötendő tengeri háboruban majd Észak-Amerika is az utóbbi mellett részt venne, s Anglia kereskedelmi nagy érdekeit kalózhajói által a legkomolyabban fenyegetheté. Franczaország állítólag titkos lépéseket tett ez értelemben Washingtonban, miről Anglia tudomást nyert s a melyek benne azon aggodalmat kelltték.

Ausztriának egy állítólag legujabb nyilatkozatát olvasuk egy belini lapban. E szerint a Poroszország által ujolag megkezdett s Angolország által támogatott közbenjárás Ausztriát arra a nyilatkozatra biztá, mikép ő kész a congressusban résztvenni s a lefegyverkezési követeléssel felhagyni, ha a német szövetségi hadjutalékok mozgósitása eszközöltetnék. Ugy hiszik, hogy az ezen noni iránti egyezkedés Alpecht Herczeg Berlinbe kulldetésének czélját.

A bécsi „Presse" nek jelentik Berlinből april 12-ről, hogy e napon 7. és 8. hadtest (Rajnatartomány és Westphalen) mozgósitására a parancs kiadatott.

A „Dresdner Journal" 14-én állíthatni hiszi, hogy Franczaországnak egy ujabb ellenjavaslata szerint, mely mások által is támogattatik, a congressus april 23-dikán Karlsruheben összeülend s működését az általános lefegyverkezések elhatározásával kezdendi meg. (Jól megértsük, ez a francia javaslat — a lefegyverkezés elhalasztása iránti javaslat.)

London, april 14-én. A mai „Times" több (?) angol jegyzéket (kiöl?) közöl, mikben Szárdiniától a lefegyverkezés határozottan van követelve. A „Times" szerint a parlamentel felosztatása a legközelebbi csötörtökön fogna megtörténni.

London, april 15. Tegnapi parliamentiülések. A kormány a külügyek iránt igért nyilatkozatait hétfőre halasztotta.

Mennyire vagyunk a lefegyverkezés kérdésével, mutatja e legujabb sürgöny:

London, april 15. A mai „Times" jelenti Bécsből csötörtökről, hogy Ausztria időleges általános lefegyverkezés nélkül a congressusbani részt vételt határozottan megtagadta.

Bécsi bórze.	April. 18.	April. 16.
Nemzeti kölcsön 100 pfért	74.40.	74.50.
Metallicques 5 perc. „	68.85.	68.75.
Urbér papír, magyar. „	66.20.	67.50.
„ „ erdélyi „	64.40.	64.20.
Tiszai vasut „	—	—
Cs. k. 5 sulyu arany darabja	5.50.	5.45.
Korona „ „ „	15.85.	15.90.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

ÉRTESÍTŐ.

Urbérkárpótlási tőke-utalványozás.

A kolozsvári cs. k. megyei törvényszék utján id. gr. Teleki Sámuel örökösinek puszta-topai b. u. 4013 ft 75 kr tőke, 403 ft 23½ kr k. hátr., — Márfiffi Józsefnek neczi, budatelki b. u. 2675 ft 24½ kr tőke 687 ft 14½ kr k. hátr., — Fogarasi Sándornak harinai b. u. 416 ft 2 kr tőke, 104 ft 2½ kr k. hátr., — Kabos Anna id. Lészai Lajosnénak z.-egerszi, mikesi b. u. 2507 ft 2½ kr tőke, 568 ft 34½ kr k. hátr., — Sikó Anna, özv. Bonis Ferencznének septéri b. u. 834 ft 10 kr tőke, 410 ft 17½ kr k. hátr., — Halmágyi Borbára, Istvánfi Pálnénak m.-fri b. u. 700 ft tőke, 301 ft kamat hátralék utalványozatik. A követelések beadandók május 31-ig. Tárgyalási nap aug. 3. d. e. 9 órakor.

A kolozsvári cs. k. megyei törvényszék utján Zudor Ferencz özvegyének veresmarti b. u. 769 ft 13½ kr tőke, 359 ft 29½ kr k. hátr., — id. Lészai Lajos örökösének poklostelki b. u. 473 ft 39½ kr tőke 115 ft 40½ kr k. hátr., — Zeyk Lászlónak inak'alvi b. u. 4 58 ft 43 kr tőke 764 ft 23½ kr k. hátr., — Csernyi Agnes, özv. Szekeres Sándornénak ugruczi örd.-kereszturi, sólyomkői, n.-csülkői b. u. 5660 ft 50½ kr tőke, 1618 ft 37½ kr k. hátr., — Halmágyi Borbára Istvánfi Pálnénak, Károlina, özv. Szebeni Annának, Róza, özv. Nagy Andrásnénak m.-szopori, marokházi b. u. 1685 ft 15½ kr tőke, 808 ft 10½ kr k. hátr., — Ajtai Róza, Baranyai Imrénének és nővérének hétükki b. u. 414 ft 2½ kr tőke 227 ft 14 kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók május 31-ig. Tárgyalási nap aug. 5. d. e. 9 órakor.

A kolozsvári cs. k. megyei törvényszék utján Prodán Józsefné, Orosz Zsuzsánnak szindi b. u. 270 ft 24½ kr tőke, 67 ft 36 kr k. hátr., — Lebh'ajnak m.-h.-szombori, zutori nyerczei b. u. 1751 ft 31½ kr tőke, 353 ft 30 kr k. hátr., — gr. Lázár Eszternek várhegyi b. u 253 ft 38¾ kr tőke, 107 ft 7½ kr k. hátr. —id. gr. Teleki Sámuel örökösinek kendi-lónai, losárdi, kecsedi marói vajdaházi b. u 22830 ft 31½ kr tőke 5910 ft 27 kr k. hátr. — d. Lészai Lajos örökösének poklostelki b. u. 473 ft 33½ kr tőke, 115 ft 50¾ kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók május 31-ig. Tárgyalási nap aug. 6. d. e. 9 órakor.

A szebeni országos törvényszék utján Nagy Pál örökösének hójaszlavi b. u. 353 ft 10½ kr tőke, 139 ft 14½ kr k. hátr. — Kispál Agnesnek peselnéki b. u. 362 ft 23½ kr tőke 90 ft 36 kr k. hátr. — Özv. Simén Györgyné, b. Rauber Rózálinak kornecsi b. u. 858 ft 5¾ kr tőke 590 ft 39½ kr k. hátr. — A dési cs. k. megyei törvényszék utján Vajda Sándornak dobrocsinai, bódi b. u. 403 ft 9 kr tőke 187 ft 59 kr k. hátr., — gr. Teleki Julia, Tisza Lajosnénak borkuti kliczi b. u. 3712 ft 33½ kr tőke, 1568 ft 54½ kr k. hátr., — b. Rauber Rózália, özv. Simén Györgynének kócsi, m.-nemegyei, somkereki, o.-nemethi b. u. 4242 ft 28 kr tőke, 1024 ft 56½ kr k. hátr. — id. Dadai Istvánnénak semesnyei, m.-hagymási b. u. 479 ft 54½ kr — Kászonyi Elek, Albert és Sándornak bl.-polyánt falkusai, galgói, magurai borbát, o.-fodorházai, szilágytói b. u. 11253 ft 2½ kr tőke, 5418 ft 55½ kr k. hátr. — Hodor Mária, özv. Farkas Jánosnénak kucsulai b. u. 893 ft 32½ kr tőke, 223 ft 23 kr k. hátr., — gr. Teleki Lajos örökének csokmányi, bolyassziszó b. u. 10506 ft 34½ kr tőke, 2628 ft 36½ kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók május 28-ig. Tárgyalási nap julius 25. d. e. 9 órakor.

A kolozsvári cs. k. megyei törvényszék utján 1) Barlabási Róza ifj. Mayer Jánosnénak o.-ujfalui b. u. 128 ft 45 kr tőke, 28 ft 58 kr k. hátr., — gr. Teleki Eleknek szárpatki, m.-bodaki ligeti, magyarfi, e.-szakali, m.-gagocsai derendi b. u. 16485 ft 18 kr tőke 4543 ft 34½ kr k. hátr. 2) Kászoni Teréz özv. Tobiás Józsefnék faragó b. u. 352 ft 30 kr tőke, 137 ft 48¾ kr k. hátr., — Almádi Károlina, özv. Sala Samuelnének a. szovati, o.-gyéresi b. u. 3876 ft 47¾ kr tőke 877 ft 26½ kr k. hátr. — Felszegi Adámnak bázai, czentei, fekete-laki sz.-uj.-fsi, k. devecseri, m.-fölvári, e.-szombattelki, kapuni b. u. 12279 ft 44½ kr tőke, 2003 ft 57½ kr k. hátr. — Bisztuk Jánosnak meredgyói b. u. 4392 ft 21½ kr tőke, 2301 ft 59 kr k. hátr. — Kászoni Krisztina, özv. Henter Farkasnénak czégrerszi b. u. 175 ft 34½ kr tőke, 217 ft 34 kr k. hátr., — Zay Károlynak kalotaujfalvi kebeczelt, a.-szakali b. u. 603 ft 56½ kr tőke, 283 ft 34 kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók május 31-ig. Tárgyalás napja az 1 nek jul. 22; a 2-nak jul. 27. d. e. 9 órakor.

A sz.-udvarhelyi cs. k megyei törvényszék utján Török Johanna, özv. Czillich Jánosnénak gyergyói tekerőszteki b. u. 2462 ft 7 kr tőke 954 ft 9½ kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók junius 3. Tárgyalási nap aug. 3. d. e. 9 órakor

A dolozsvári cs. k megyei törvényszék utján id. Dadai István és gyermekeinek igriczei b. u. 1195 ft tőke 293 ft 7¾ kr k. hátr. — Kun Zsigmond özvegye, Zsombori Julia, Győrfi Józsefnének a.-kereszturi b. u. 2227 ft 21 kr tőke, 131 ft 32½ kr k. hátr. — Mikloós Sándornak poklostelki b. u. 58 ft 45 kr tőke, 24 ft 3½ kr k. hátr., — Mikloós Józsefnek 80 ft 27¾ kr tőke, 36 ft ½ kr k. hátr. — Hatfaludi Jánosnak sztpéterfalvi b. u. 128 ft 32½ kr tőke, 36 ft 14½ kr k. hátr., — b. Kemény Janos és Samuelnek a.-és f.-detrehemi b. u 5924 ft 28¾ kr tőke, 1816 ft 35½ kr k. hátr., — Gál László és Eliz Solymosi Károlynénak füzkuti, szimihalytelki b. u. 4012 ft 49¾ kr tőke, 1032 ft 39 kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók május 31-ig. Tárgyalási nap aug 9. d. e. 9 órakor.

(678) (1—2) (659) (3—3)

NEM HIVATALOS.

A gr. Teleki Miklós ur dicsö-szentmártoni, sövényfalvi és széplaki részjószágainak haszonbérbe való urverczése

folyó április hó 23-kére

halasztatott, s az Dicsö Szentmártonban fog megtartatni.

Egy tapasztalt erdélyi gazda

a legjobb bizonyítványokkal gazdatiszti állomást keres.

Értekezhetni felőle Stein János ur könyvkereskedésében Kolozsvárt.

(7—7)

Császári kir. kizárólagos szabadalommal ellátott

ANATHERIN FOG-PÉP

POPP J. G.

Gyakorló fog-orvos és az Anatherin-szájvíz, a fog-plombe és növény-fogpor szabadalmas tulajdonosától Bécs, belváros Tuch'auben Nr. 557.

Fölemlített **fog-pép** egyike a legkénye'emesebb fogtisztitó szereknek, miután semmi kártékony hatása szert nem tartalmaz. Az ásványországi vegyészek jól hatnak a fog zománczára, a nélkül hogy azt megtámadnák, mig a szerves részek nemcsak a zománczot tisztítják, hanem a nyákos hártyákat is faléleventik, a szájrészeket illó olaj-adják által felfrisitik, nagy hasznukat használta által a fogkövet alkotó nyák elválasztatik, s igy az ugynevezett borkő tovább lerakódása megakadályoztatik, s a fogak fehérek és tisztek lesznek.

Különösen ajánlható utazóinak szárazon ugy, mint vizen, mivel az se ki nem omlik, se a naponkénti nedvesitő használat miatt meg nem romlik.

Ára porczellán-adagban 1 ft 10 kr p. p. s mindenütt kapható: a hol az én ANATHERIN-SZÁJVIZEM bizományba van adva, a vidéki városokban hasonló áron.

Császári királyi szabadalmazott

Popp fogorvos-féle Anatherin-szájvíz.

Ára egy üvegcsének **1** *ft* **20** *kr. p. p.*

Miután ezen, a legkitünöbb tekintélyekitől számtalan ellenmérő bizonyitványok által igazolt, a naponkénti fokozóló és növekedő hiztartási szükségletnél nélkülözhetlenné vált, és megpróbáltatott szájvíz a magus, és legmagosb urasigoktól, a fogak és szájrészek ép'en tartására kitünö övszerül használtatik, s a leghirnevesb orvosok által ajánltatik, fölmentve érzem magamat annak minden dicséretetöltöl.

FOG-PLOMBE

A **fog-plombe** alkatrészei a fog-nyák és korngasz (cement), a mely odvas, nedves fogak betöltésére használtatik, mi alkal azoknak eredeti alakjuk visszanditik, és a további nedvesedésnek határ vétetik, s meggátoltatik, s igy az ételrészek, nyál s más folyadékok lerakodásai a fog idegekig hatö rothadást (ennek következtében a fogfájást) eszközli. Ezen anyag igen könnü, áthatlan, a fogfreggel magzi magyon összekötö, miáltal tartós fogkorona képződik, alkalmas a régiés mütöltetére, s igy annál öszinébben ajánlható, mivel nem áll gyantu-részekböl, a melyek összehuzódnak, hanem a rendszerint fogak csont és nyáktartalmából. Ezen kémény, évekig tartó anyag elibe teendö az arany, más érczek és bármi pötszerekneg, ugyanaz a szine van, mint a termeszetes fogaknak, a fájdalom nélkül alkalmazhatöj; egyszersmind a szomszédos ép fogak a rondaszöd ellaö megóvatnak, az ürt betöltö, s felette minden tovább foly.

Ez anyag betöltö a nedves helyeket, hanem vegytuinlag is hat a nedvesedés tovább haladósa ellen — A FOG-PLOMBE ára **2** ft p. p.

NÖVÉNY-FOGPOR

Popp J. G.-fél. Ára 36 kr. p p.

Annyira tisztitja a fogakat, hogy annak naponkénti használata által nemcsak az alkalmatlan fogök eltávolittatnak, hanem a fogak fehérségé és fénye is mindig növekedik.

Bizományosok:

Kolozsvárt: Wolff J. gyógyszerész. Tordán: Wolff gyógyszerész. Szebenben: Zohrer és Müller gyógyszerész. Brassóban: Hoffmann J. Károly-Fehérvárt: Ruff J. Segesvárt: Misselbacher J. N Beszterczén: Dietrich és Fleischer. Dészen: Kremer S. Déván: Büchler A. Nagy-Váradon: Janky J., Huszadik. Fogarason: Nehrer. M.-Vásárhelyen: Porovszi D. Balfelvám: Kovrig T. Szászvároson: Specht és Leonhardt J. Debreczenben: Heller gyógyszer.

(677) Dr. Brezzer's Zahnpulver

Dr. Brezzer's Zahnpulver ist das bestbewährte Mittel zur Reinigung und Erhaltung der Zähne und Zahnfleisch, ist ein vorzüglich wirksames Mittel gegen Zahnschmerzen, und ist das BESTE Zahnpulver, welches bei Zahnschmerzen, Zahnfäulniss, Zahnfleisch-Geschwüren, Zahnfleisch-Bluten, Zahnfleisch-Schwund, Zahnfleisch-Entzündungen